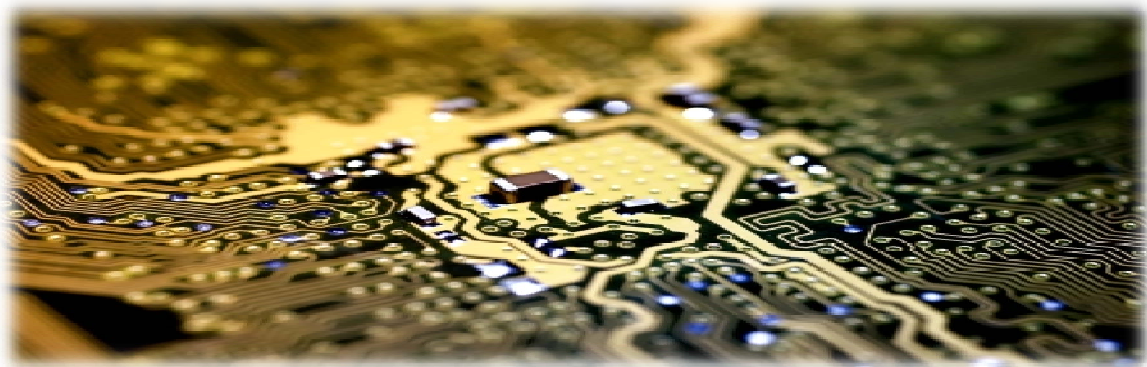

T-5 Osnovni principi izrade kvalitetnog programskog koda

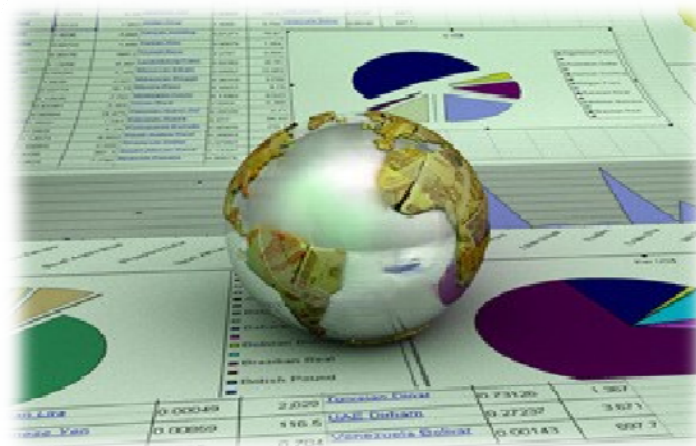
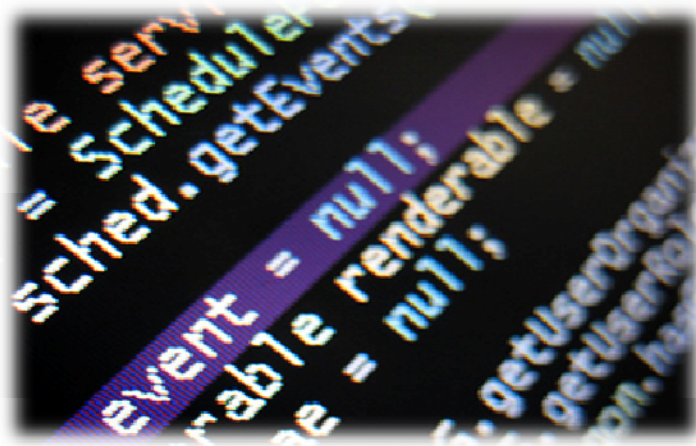

Sadržaj

- ◆ Šta je kvalitetan programski kod?
- ◆ Imenovanje identifikatora
- ◆ Formatiranje koda
- ◆ Kvalitetne klase
- ◆ Kvalitetne metode
- ◆ Ispravno korišćenje promenljivih, iskaza, konstanti, petlji i uslovnih iskaza
- ◆ Defanzivno programiranje
- ◆ Komentari i dokumentacija

Šta je kvalitetan programski kod?

Zbog čega je bitan kvalitet koda?


```
public static void main(String[
]args)          {
    int value= 010,i =5, w;
switch ( value){
case 10:w=5;System.out.println(w);break;
case 9:i=0;break;
case 8:System.out.println("8 ");break;
default :System.out.println("def ") ;{
System.out.println("hoho ") ;}
for( int k =0 ;k < i ;k++,System.out
.println(k - 'f'));break;}
out.println("loop!");
}}
```

Šta radi ovaj kod? Da li je on ispravan?

Zbog čega je bitan kvalitet koda? (2)

```
public static void main(String[] args) {
    int value = 010, i = 5, w;
    switch (value) {
        case 10:
            w = 5; System.out.println(w); break;
        case 9:
            i = 0; break;
        case 8:
            System.out.println("8 "); break;
        default:
            System.out.println("def ");
            System.out.println("hoho ");
            for (int k = 0; k < i; k++, System.out.println(k - 'f'));
            break;
    }
    System.out.println("loop!");
}
```

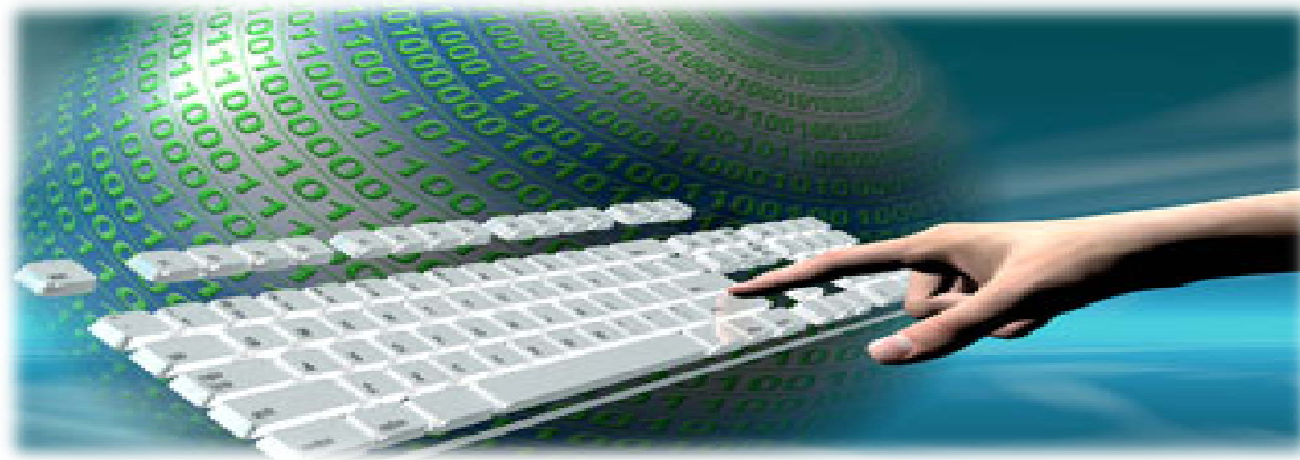

Sada je kod formatiran, ali je još uvek nejasan.

Šta je programski kod visokog kvaliteta?

- ◆ Visoko kvalitetan programski kod:
 - ◆ Jednostavan za čitanje i razumevanje
 - ◆ Jednostavan za modifikovanje i održavanje
 - ◆ Uvek iskazuje ispravno ponašanje
 - ◆ Dobro je testiran
 - ◆ Dobra arhitektura i dizajn
 - ◆ Dobra dokumentacija
 - ◆ Kod je samo sadržaja
 - ◆ Dobro formatiran

Imenovanje identifikatora

Imenovanje klasa, interfejsa, enumeracija,
promenljivih i konstanti

Koristite imena sa značenjem

- ◆ Uvek koristite imena sa značenjem
 - ◆ Imena treba da odgovore na sledeća pitanja:
 - ◆ *Šta ova klasa radi? Koja je namena ove promenljive?*
Zašta se koristi ova promenljiva / klasa?
 - ◆ Dobri primeri:
 - ◆ **FactorialCalculator, studentsCount, Math.PI, configFileName, createReport**
 - ◆ Loši primeri:
 - ◆ **k, k2, k3, junk, f33, KJJ, button1, variable, temp, tmp, temp_var, something, someValue**

Osnovna uputstva za imenovanje

◆ Uvek koristite engleski jezik

- ◆ Kako bi se osećali da čitate kod koji su pisali vijetnamci, sa imenima promenljivih na vijetnamskom jeziku?
- ◆ Engleski jezik je jedini jezik koji svi programeri poznaju

◆ Izbegavajte skraćenice

- ◆ Primer: `scrpCnt` ili `scriptsCount`

◆ Izbegavajte imena koja se teško izgovaraju

- ◆ Primer: `dtbgRegExPtrn` ili
`dateTimeBulgarianRegExPattern`

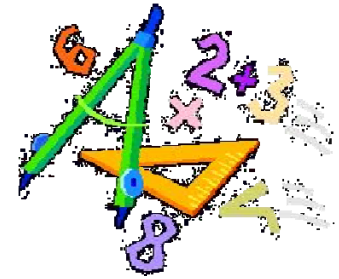
Dužina imena

- ◆ Koliko dugačka treba da budu imena klasa / interfejsa / metoda ?
 - ◆ Imena treba da budu dugačka onoliko koliko je potrebno
 - ◆ Nemojte da skraćujete imena uloliko će ona postati nejasna
 - ◆ Vaše razvojno okruženje ima autocomplete, zar ne?
- ◆ Dobri primeri: **FileNotFoundException**,
CustomerSupportNotificationService
- ◆ Loši primeri: **FNFException**,
CustSuppNotifSrvc

Imenovanje metoda

- ◆ Imena metoda moraju imati značenje
- ◆ Treba da odgovore na pitanje:
 - ◆ Šta radi ova metoda?
- ◆ Ukoliko ne možete da nađete odgovarajuće ime, razmislite da li ta metoda ima jasnu namenu.
- ◆ Dobri primeri: **findStudent**, **loadReport**, **sinus**
- ◆ Loši primeri: **method1**, **doSomething**, **handleStuff**, **sampleMethod**, **dirtyHack**

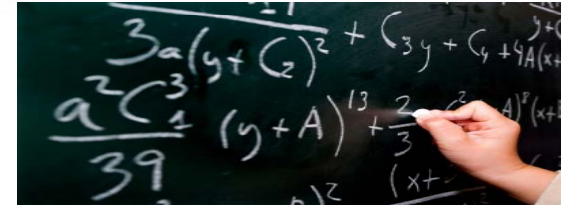

Single Purpose of All Methods

- ◆ Metode uvek treba da imaju jedinstvenu svrhu!
 - ◆ U suprotnom teško ih je ispravno imenovati
 - ◆ Kako imenovati metodu koja kreira godišnji izveštaj o prihodu, downloaduje update sa interneta ili skenira računarske viruse?
 - ◆ **createAnnualIncomesReportDownloadUpdateAndScanForViruses**
- ◆ Metode koje imaju višestruku namenu (slaba kohezija) je teško imenovati
 - ◆ Potrebno je refaktorisati umesto imenovanja

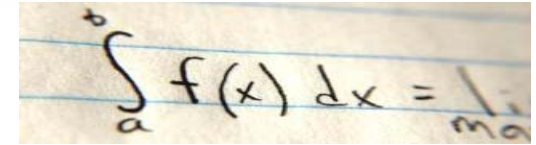
Imenovanje promenljivih

- ◆ **Imena promenljivih**

- ◆ **Trebaju biti u camelCase formatu**
- ◆ **Preporučena forma: [Imenica] ili [Pridev] + [Imenica]**
- ◆ **Treba da objašnjavaju namenu promenljive**
 - ◆ **Ukoliko ne možete naći dobro ime za promenljivu proverite da li ima jedinstvenu namenu**
 - ◆ **Izuzetak: promenljive sa veoma malim opsegom, npr. indeks u kratkoj for petlji**
- ◆ **Imena moraju biti konzistentna u projektu**

Imenovanje promenljivih - primeri

A photograph of a handwritten mathematical formula on lined paper. The formula is $\int_a^b f(x) dx = \dots$. The integral symbol is written with a small 'b' above it and a small 'a' below it. The function 'f(x)' is written in the middle, followed by 'dx'. The right side of the equation is partially obscured by a vertical line and some faint markings.

◆ Dobri primeri:

- ◆ `firstName`, `report`, `usersList`, `fontSize`, `maxSpeed`, `font`, `startIndex`, `endIndex`, `charsCount`, `configSettingsXml`, `config`, `dbConnection`, `createUserSqlCommand`

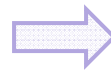
◆ Loši primeri:

- ◆ `foo`, `bar`, `p`, `p1`, `p2`, `populate`, `LastName`, `last_name`, `LAST_NAME`, `no_convertImage`, `MAXSpeed`, `_firstName`, `temp`, `temp2`, `_temp`, `firstNameMiddleNameAndLastName`

Privremene promenljive

- ◆ Da li privremene promenljive zaista postoje?
 - ◆ Sve promenljive u programu su privremene jer postoje samo u toku izvršenja programa?
- ◆ Privremene promenljive se uvek mogu imenovati bolje od **temp** ili **tmp**:

```
// Swap a[i] and a[j]
int temp = a[i];
a[i] = a[j];
a[j] = temp;
```



```
// Swap a[i] and a[j]
int oldValue = a[i];
a[i] = a[j];
a[j] = oldValue;
```

Dužina imena promenljivih

- ◆ Koliko duga trebaju biti imena promenljivih?
 - ◆ Zavisí od opsega i životnog veka
 - ◆ Promenljive koje su “poznatije” trebaju imati duža i samo sadržajna imena
- ◆ Primeri prihvatljivih imena:

```
for (int i=0; i<users.length; i++)  
    if (i % 2 == 0)  
        sum += users[i].getWeight();
```

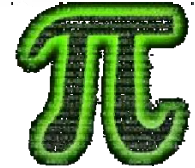
```
class Student {  
    public String lastName;  
}
```

- ◆ Primeri neprihvatljivih imena:

```
class PairOfLists {  
    private int count;  
}
```

```
class Student {  
    private int i;  
}
```


Imenovanje konstanti

- ◆ Koristite CAPITAL_LETTERS za **final** polja
- ◆ Koristite samosadržajna imena koja opisuju njihove vrednosti
- ◆ Dobri primeri:

```
private static final int READ_BUFFER_SIZE = 8192;  
public static final PageSize DEFAULT_PAGE_SIZE = PageSize.A4;  
private static final int FONT_SIZE_IN_POINTS = 16;
```

- ◆ Loši primeri:

```
public static final int MAX = 512; // Max what? Apples or Oranges?  
public static final int BUF256 = 256; // What about BUF256 = 1024?  
public static final String GREATER = "&gt;"; //GREATER_HTML_ENTITY  
public static final int FONT_SIZE = 16; // 16pt or 16px?  
public static final PageSize PAGE = PageSize.A4; // PAGE_SIZE
```

Formatiranje koda

Zbog čega je potrebno formatiranje koda?

```
import java.io.FileInputStream;import java          .io.
FileOutputStream;import java.io.IOException;import java
.io.InputStream;import java.io   OutputStream;public
class Test{public static   void   copyFileWithBuffer(
String sourceFileName ,String destFileName   )throws
IOException{InputStream inputStream=new FileInputStream
(sourceFileName   );try{ OutputStream   outputStream
= new FileOutputStream(destFileName);try {byte   [
] buffer = new byte[64* 1024]   ;int bytesRead   ;while
((bytesRead=inputStream   .read(   buffer))   !=-1
){outputStream.write(buffer,0,bytesRead   )   ;}}finally {
outputStream.close();}}finally {inputStream.close();}}
```

Osnove formatiranja koda

- ◆ Ciljevi dobrog formatiranja
 - ◆ Da se poboljša čitljivost koda
 - ◆ Da se olakša održavanje koda
- ◆ Osnovni princip formatiranja koda:

Format programskog koda treba da oslika njegovu logičku strukturu.

- ◆ Bilo koji stil formatiranja koji poštuje ovaj princip je dobar
 - ◆ Svaki drugi stil je loš

Uvlačenje metoda i blokova

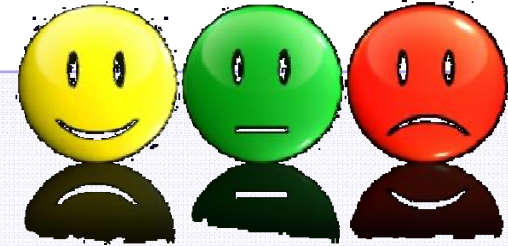
- ◆ Metode treba da budu uvučene za jedan [Tab] od tela klase
- ◆ Telo metode takođe treba da bude uvučeno za jedan [Tab]

```
public class IndentationExample {  
    private int Zero() {  
        return 0;  
    }  
}
```

Dobro i loše formatiranje

◆ Dobar primer:

```
for (int i=0; i<10; i++) {  
    System.out.println("i=" + i);  
}
```


◆ Loši primeri:

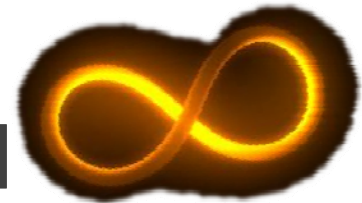
```
for (int i=0; i<10; i++)  
    System.out.println("i=" + i);
```

```
for (int i=0; i<10; i++) System.out.println("i=" + i);
```

```
for (int i=0; i<10; i++)  
{  
    System.out.println("i=" + i);  
}
```

Prelom dugačkih linija

- ◆ Prelomi dugu liniju nakon interpunkcije
- ◆ Uvucite narednu liniju dvostrukim [Tab]
- ◆ Nemojte dodatno uvlačiti treću liniju
- ◆ Primeri:


```
if (matrix[x, y] == 0 || matrix[x-1, y] == 0 ||  
    matrix[x+1, y] == 0 || matrix[x, y-1] == 0 ||  
    matrix[x, y+1] == 0) {  
    // Code comes here indented by a single [Tab] ...
```

```
DictionaryEntry<K, V> newEntry =  
    new DictionaryEntry<K, V>(  
        oldEntry.Key, oldEntry.Value);
```

Neispravan prelom dugih linija

```
if (matrix[x, y] == 0 || matrix[x-1, y] ==  
    0 || matrix[x+1, y] == 0 || matrix[x,  
    y-1] == 0 || matrix[x, y+1] == 0) {  
    ...
```



```
if (matrix[x, y] == 0 || matrix[x-1, y] == 0 ||  
    matrix[x+1, y] == 0 || matrix[x, y-1] == 0 ||  
    matrix[x, y+1] == 0) {  
    ...
```

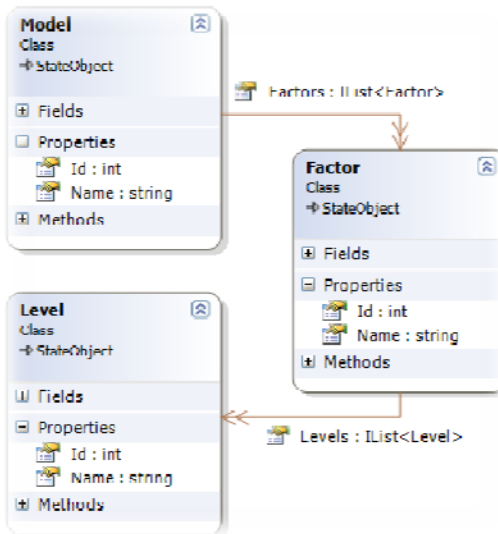
```
DictionaryEntry<K, V> newEntry  
= new DictionaryEntry<K, V>(oldEntry  
.Key, oldEntry.Value);
```


Poravnjavanje koda

- ◆ Bilo kakva vrsta poravnavanja se smatra štetnim
 - ◆ Ravnanja je teško održavati!
- ◆ Loši primeri:

```
Date          date      = new java.util.Date();  
int           count     = 0;  
Student       student   = new Student();  
List<Student> students = new ArrayList<Student>();
```

```
matrix[x, y]           == 0;  
matrix[x + 1, y + 1]   == 0;  
matrix[2 * x + y, 2 * y + x] == 0;  
matrix[x * y, x * y]   == 0;
```


Klase visokog kvaliteta

Kako dizajnirati klase visokog kvaliteta?
Abstrakcija, kohezija i povezivanje

Klase visokog kvaliteta: abstrakcija

- ◆ **Prezentujte konzistentan nivo abstrakcije u deklaraciji klase (javno vidljivi članovi)**
 - ◆ **Koji stepen abstrakcije klasa implementira?**
 - ◆ **Da li ona predstavlja samo jednu stvar?**
 - ◆ **Da li ime klase adekvatno opisuje njenu namenu?**
 - ◆ **Da li klasa definiše jasan i razumljiv javni interfejs?**
 - ◆ **Da li klasa sakriva sve svoje detalje implementacije?**

Primer dobre abstrakcije

```
public class Font {
    public String name;
    public float sizeInPoints;
    public FontStyle style;

    public Font(String name, float sizeInPoints, FontStyle style) {
        this.setName(name);
        this.setSizeInPoints(sizeInPoints);
        this.setStyle(style);
    }

    ...

    public void drawString(DrawingSurface surface,
        String str, int x, int y) { ... }

    public Size measureString(String str) { ... }
}
```

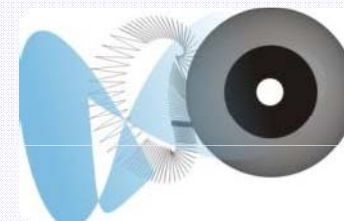
ABCDEFGHIJKLM
NOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklm
nopqrstuvwxyz
1234567890

Primer loše abstrakcije

```
public class Program {  
    public String title;  
    public int size;  
    public Color color;  
    public void initializeCommandStack();  
    public void pushCommand(Command command);  
    public Command popCommand();  
    public void shutdownCommandStack();  
    public void initializeReportFormatting();  
    public void formatReport(Report report);  
    public void printReport(Report report);  
    public void initializeGlobalData();  
    public void shutdownGlobalData();  
}
```

Da li ova klasa zaista predstavlja "program"?
Da li je njeno ime dobro?

Da li ova klasa ima samo jednu namenu?

Enkapsulacija

- ◆ Minimizirajte vidljivost klasa i članova
 - ◆ Počnike od **private** i pomerajte se na **package**, **protected** i **public** ukoliko je potrebno
- ◆ Klase treba da sakriju svoje detalje implementacije
 - ◆ Princip **enkapsulacije** u OOP
 - ◆ Sve što nije deo javnog interfejsa klase treba da bude deklarirano kao **private**
- ◆ Nikada ne deklarišite polja klase kao **public** (izuzev konstanti)
 - ◆ Koristite metode i svojstva da pristupate poljima.

Metode visokog kvaliteta

Kako dizajnirati i implementirati metode visokog kvaliteta? Razumevanje kohezije i vezivanja

Zbog čega su nam potrebne metode?

- ◆ Metode su značajne u razvoju softvera
 - ◆ Smanjuju kompleksnost
 - ◆ Podeli i savladaj: složeni problemi se dele u nekoliko jednostavnijih
 - ◆ Povećavaju čitljivost koda
 - ◆ Male metode sa dobrim imenima čine kod samodokumentujućim
 - ◆ Smanjuju mogućnost dupliranja koda
 - ◆ Duplirani kod je teško održavati

Osnove korišćenja metoda

- ◆ Osnovni princip ispravne upotrebe metoda:

Metoda treba da radi ono što kaže njeno ili ili treba da ispaljuje izuzetak. Bilo koje drugo ponašanje je neispravno!

- ◆ Metode treba da rade ono što kažu njihova imena
 - ◆ Ništa manje
 - ◆ Ništa više
- ◆ U slučaju neispravnog ulaza ili preduslova, trebalo bi da se aktivira izuzetak

Primeri ispravnih metoda

```
long sum(int[] elements) {
    long sum = 0;
    for (int element : elements) {
        sum = sum + element;
    }
    return sum;
}
```



```
double calcTriangleArea(double a, double b, double c)
{
    if (a <= 0 || b <= 0 || c <= 0) {
        throw new IllegalArgumentException(
            "Sides should be positive.");
    }
    double s = (a + b + c) / 2;
    double area = Math.sqrt(s * (s - a) * (s - b) * (s - c));
    return area;
}
```

Primeri loših metoda

```
long sum(int[] elements) {  
    long sum = 0;  
    for (int i = 0; i < elements.length; i++) {  
        sum = sum + elements[i];  
        elements[i] = 0;  
    }  
    return sum;  
}
```


Skriveni sporedni efekat. Nemojte ovo raditi!

```
double calcTriangleArea(double a, double b, double c) {  
    if (a <= 0 || b <= 0 || c <= 0) {  
        return 0;  
    }  
    double s = (a + b + c) / 2;  
    double area = Math.sqrt(s * (s - a) * (s - b) * (s - c));  
    return area;  
}
```

Neispravan rezultat. Umesto ovoga ispalite izuzetak!

Dužine metoda

◆ Koliko dugačke trebaju biti metode?

- ◆ Ne postoji određeno ograničenje
- ◆ Izbegavajte metode koje su duže od jednog ekrana
 - ◆ Jedan ekran \approx 30-40 linija
- ◆ Kohezija i povezanost su bitnije od dužine metoda!
- ◆ Dugačke metode nisu uvek loše
 - ◆ Budite sigurni da imate dobar razlog za njihovu dužinu

Defanzivno programiranje

Korektno upravljanje nekoretnim ulazima

Principi defanzivnog programiranja

- ◆ Osnovni princip defanzivnog programiranja

Bilo koja javna metoda mora da proverava ulazne podatke, preduslove i rezultate

- ◆ Defanzivno programiranje znači:

- ◆ Da se očekuje nekorektan ulaz i on se ispravno obrađuje
- ◆ Da se ne razmišlja samo o uobičajenom toku izvršenja, već i da se razmatraju neuobičajene situacije
- ◆ Da se obezbedi da neispravan ulaz generiše izuzetak, a ne neispravan izlaz.

Primer defanzivnog programiranja

```
public String Substring(String str, int startIndex, int count)
{
    if (str == null) {
        throw new NullPointerException("str is null.");
    }
    if (startIndex >= str.length()) {
        throw new IllegalArgumentException(
            "Invalid startIndex:" + startIndex);
    }
    if (startIndex + count > str.length()) {
        throw new IllegalArgumentException(
            "Invalid length:" + count);
    }
    ...
    Debug.assert(result.length() == count);
}
```

Provera ulaza i
preduslova.

Izvršavanje glavne logike.

Provera
rezultata.

Izuzeci – dobra praksa

- ◆ Izaberite dobro ime za vašu klasu izuzetka

- ◆ Loš primer:

```
throw new Exception("File error!");
```


- ◆ Dobar primer:

```
throw new FileNotFoundException("Cannot find file " + fileName);
```

- ◆ Koristite deskriptivne poruke o grešci

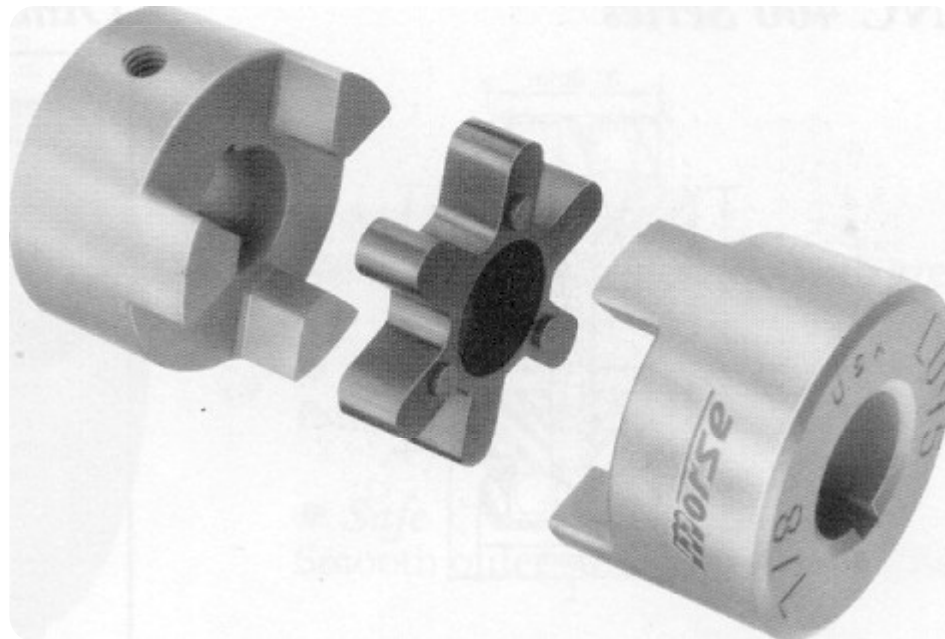
- ◆ Loš primer:

```
throw new Exception("Error!");
```

- ◆ Dobar primer:

```
throw new IllegalArgumentException("The speed should be " +  
"between " + MIN_SPEED + " and " + MAX_SPEED + ".");
```


Kohezija i vezivanje

Jaka kohezija

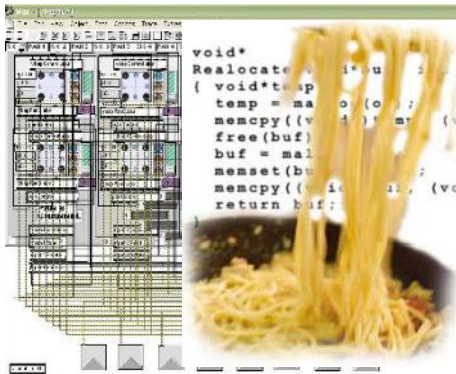
- ◆ Metode treba da imaju **jaku koheziju**
 - ◆ Treba da adresiraju jedan zadatak i da ga adresiraju na zadovoljavajući način
 - ◆ Treba da imaju jasnu namenu
- ◆ Metode koje adresiraju nekoliko zadataka u isto vreme je teško imenovati
- ◆ Jaka kohezija se koristi u inženjerstvu
 - ◆ U računarstvu bilo koja PC komponenta izvršava jedan zadatak, npr. hard disk izvršava skladištenje podataka

Strong and Weak Cohesion

- ◆ Jaka kohezija: hard disk, CD-ROM, floppy

- ◆ Slaba kohezija: špageti kod

Jaka kohezija

- ◆ Primer jake kohezije:
 - ◆ Klasa **Math** koja ima metode i atribute:
 - ◆ **sin(), cos(), sqrt(), pow(), exp()**
 - ◆ **Math.PI, Math.E**

```
double sideA = 40, sideB = 69;  
double angleAB = Math.PI / 3;  
  
double sideC =  
    Math.pow(sideA, 2) + Math.pow(sideB, 2) -  
    2 * sideA * sideB * Math.cos(angleAB);  
  
double sidesSqrtSum = Math.sqrt(sideA) +  
    Math.sqrt(sideB) + Math.sqrt(sideC);
```

Slaba kohezija

- ◆ Primer slabe kohezije
 - ◆ Klasa **Magic** koja ima sve ove metode:

```
public void printDocument(Document d);  
public void sendEmail(String recipient, String  
    subject, String text);  
public void calculateDistanceBetweenPoints(int x1,  
    int y1, int x2, int y2)
```

- ◆ Još jedan primer:

```
MagicClass.makePizza("Fat Pepperoni");  
MagicClass.withdrawMoney("999e6");  
MagicClass.openDBConnection();
```

Slabo vezivanje

- ◆ Šta je **slabo vezivanje**?
 - ◆ Minimalna zavisnost metoda od drugih delova koda
 - ◆ Minimalna zavisnost članova klasa od eksternih klasa i njenih članova
 - ◆ Nema sporednih efekata
 - ◆ Ako je vezivanje slabo, veoma lako možemo ponovo upotrebiti metodu ili grupu metoda u novom projektu
- ◆ Jako vezivanje → špageti kod

Slabo i jako vezivanje

- ◆ **Slabo vezivanje:**

- ◆ Lako je zameniti stari HDD
- ◆ Lako je smestiti ovaj HDD na drugu matičnu ploču

- ◆ **Jako vezivanje:**

- ◆ Gde je video kartica?
- ◆ Možemo li zameniti video karticu?

Primer slabog vezivanja

```
class Report {
    public bool loadFromFile(String fileName) {...}
    public bool saveToFile(String fileName) {...}
}

class Printer {
    public static int print(Report report) {...}
}

class LooseCouplingExample
{
    public static void main(String[] args) {
        Report myReport = new Report();
        myReport.loadFromFile("C:\\\\DailyReport.rep");
        Printer.print(myReport);
    }
}
```


Primer jakog vezivanja

- ◆ Prosleđivanje parametara kroz attribute klase
 - ◆ Tipičan primer jakog vezivanja
 - ◆ Nemojte ovo raditi ukoliko nemate dobar razlog!

```
class Sumator
{
    public int a, b;
    private int sum() {
        return a + b;
    }
    public static void main(String[] args) {
        Sumator sumator = new Sumator();
        sumator.a = 3;
        sumator.b = 5;
        System.out.println(sumator.sum());
    }
}
```

Zašto ne bi prosledili brojeve kao parametre metode?

Špageti kod

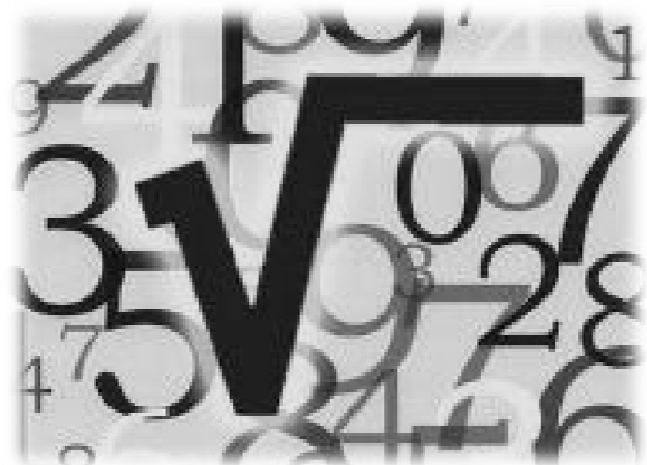
- ◆ Kombinacija slabe kohezije i jakog vezivanja (špageti kod):

```
class Report {
    public void print() {...}
    public void initPrinter() {...}
    public void loadPrinterDriver(string fileName) {...}
    public bool saveReport(string fileName) {...}
    public void setPrinter(string printer) {...}
}

class Printer {
    public void setFileName() {...}
    public static boolean loadReport() {...}
    public static boolean checkReport() {...}
}
```

Korišćenje promenljivih

Dobra praksa

Jedna namena

- ◆ Promenljive treba da imaju jednu namenu
 - ◆ Nikada ne koristite jednu promenljivu za više namena!
 - ◆ Ekonomisanje memorijom nije opravdanje
- ◆ Možete li izabrati dobro ime za promenljivu koja ima višestruku namenu?
 - ◆ Primer: korišćenje promenljive koja čuva broj studenata za čuvanje proseka njihovih ocena
 - ◆ Predloženo ime: **studentsCountOrAvgGrade**

Vraćanje rezultata iz metode

- ◆ Uvek smestite rezultat metode u neku promenljivu pre nego što ga vratite
 - ◆ Poboljšava se čitljivost koda
 - ◆ Povratna vrednost ima samodokumentujuće ime
 - ◆ Jednostavnije debugovanje

- ◆ Primer:

```
int salary = days * hoursPerDay * ratePerHour;  
return salary;
```

Namena ove formule je očigledna.

- ◆ Loš primer:

```
return days * hoursPerDay * ratePerHour;
```

Na ovoj liniji možemo postaviti prekid i proveriti vrednost.

Opseg promenljivih

- ◆ Opseg promenljive definiše koliko je neka promenljiva “poznata” u programu
 - ◆ **Statičke** promenljive su mnogo “poznatije” nego promenljive **instance** , a one su “poznatije” od **localnih promenljivih**
 - ◆ Vidljivost promenljivih je direktno vezana sa njihovim opsegom
 - ◆ **public, protected, package, private**
- ◆ Uvek se trudite da smanjite opseg promenljiv
 - ◆ Ovo smanjuje potencijalno vezivanje
 - ◆ Izbegavajte public attribute (izuzetak: konstante)
 - ◆ Pristupajte svim atributima kroz svojstva/metode

Primer proširenog opsega

```
public class Globals {  
    public static int state = 0;  
}  
  
public class Genius {  
    public static void printSomething() {  
        if (Globals.state == 0) {  
            System.out.println("Hello.");  
        }  
        else {  
            System.out.println("Good bye.");  
        }  
    }  
}
```


Variable Span and Lifetime

- ◆ Variable **span**
 - ◆ The average number of lines of code (LOC) between variable usages
- ◆ Variable **lifetime**
 - ◆ The number of lines of code (LOC) between the first and the last variable usage in a block
- ◆ Keep variable span and lifetime as low as possible

Always define and initialize variables just before their first use and never before it!

Nepotrebno veliki raspon i životni vek promenljive

```
int count;
int[] nums = new int[100];
for (int i = 0; i < nums.length; i++) {
    nums[i] = i;
}
count = 0;
for (int i = 0; i < nums.length / 2; i++) {
    nums[i] = nums[i] * nums[i];
}
for (int i = 0; i < nums.length; i++) {
    if (nums[i] % 3 == 0) {
        count++;
    }
}
System.out.println(count);
```

Životni
vek
("count")
= 15
raspon=
 $15 / 4 = 3.75$

Smanjeni raspon i životni vek promenljive

```
int[] nums = new int[100];
for (int i = 0; i < nums.length; i++) {
    nums[i] = i;
}
for (int i = 0; i < nums.length / 2; i++) {
    nums[i] = nums[i] * nums[i];
}
```

```
int count = 0;
for (int i = 0; i < nums.length; i++) {
    if (nums[i] % 3 == 0) {
        count++;
    }
}
System.out.println(count);
```

Životni vek = 7

raspon=
 $7 / 3 = 2.33$

Korišćenje iskaza

Dobra praksa

$$\begin{aligned} \psi_i \cos(\alpha_i \pm \omega t) &= \Phi \cos(\omega t) \\ \Phi^2 &= \sum_i \psi_i^2 + 2 \sum_{i < j} \psi_i \psi_j \cos(\alpha_i - \alpha_j) \\ \int x(t) dt &= \frac{x(t)}{dt} = (f(\omega))^n \\ x &= \frac{1}{v^2} \frac{\partial^2 u}{\partial t^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial u}{\partial t} \\ v &= \sqrt{\left(\frac{g\lambda}{2\pi} + \frac{2\pi\gamma}{\rho\lambda} \right) \tan} \\ &= \int_{-\infty}^{\infty} (\alpha(k) e^{i(kx - \omega t)} \\ &\quad \Phi \cos(\omega t) \\ E &= mc^2 \end{aligned}$$

Izbegavajte složene iskaze

- ◆ Nikada ne koristite složene iskaze u kodu!

- ◆ Loš primer:

Šta da radimo ako u ovoj liniji dobijemo `IndexOutOfBoundsException`?

```
for (int i=0; i<xCoords.length; i++) {  
    for (int j=0; j<yCoords.length; j++) {  
        matrix[i][j] =  
            matrix[xCoords[findMax(i)+1]][yCoords[findMin(j)-1]] *  
            matrix[yCoords[findMax(j)+1]][xCoords[findMin(i)-1]];  
    }  
}
```

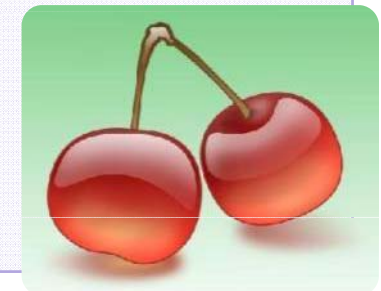
Postoji 10 potencijalnih izvora `IndexOutOfBoundsException` izuzetka u ovom iskazu!

- ◆ Složeni iskazi su loši zbog toga što:

- ◆ Čine kod komplikovanim za čitanje i razumevanje, teškim za debugovanje, modifikovanje i održavanje

Uprošćavanje složenog iskaza

```
for (int i = 0; i < xCoords.length; i++) {  
    for (int j = 0; j < yCoords.length; j++) {  
        int maxStartIndex = findMax(i) + 1;  
        int minStartIndex = findMin(i) - 1;  
        int minXcoord = xCoords[minStartIndex];  
        int maxXcoord = xCoords[maxStartIndex];  
        int minYcoord = yCoords[minStartIndex];  
        int maxYcoord = yCoords[maxStartIndex];  
        int newValue =  
            matrix[maxXcoord][minYcoord] *  
            matrix[maxYcoord][minXcoord];  
        matrix[i][j] = newValue;  
    }  
}
```


Korišćenje konstanti

Kada i kako koristiti konstante?

$$\pi = 3.1415926535897932384$$

$$e = 1 + \frac{1}{1!} + \frac{1}{2!} + \frac{1}{3!} + \dots$$

2.71828 18284 59045 23536 02874

ISAAC NEWTON 1642-1727

Izbegavajte magične brojeve i stringove

- ◆ Šta je **magični broj** ili **vrednost**?
 - ◆ Magični brojevi/ vrednosti su literali koji se razlikuju od **0**, **1**, **-1**, **null** i **""** (prazan string)
- ◆ Izbegavajte korišćenje magičnih brojeva i vrednosti
 - ◆ Teški su za održavanje
 - ◆ Kada dođe do promene, morate modifikovati sve pojave magičnog broja/konstante
 - ◆ Njihovo značenje nije tako očigledno
 - ◆ Primer: šta znači broj **1024** ?

Zli magični brojevi

```
public class GeometryUtils {  
    public static double calcCircleArea(double radius) {  
        double area = 3.14159206 * radius * radius;  
        return area;  
    }  
  
    public static double calcCirclePerimeter(double radius) {  
        double perimeter = 6.28318412 * radius;  
        return perimeter;  
    }  
  
    public static double calcEllipseArea(  
        double axis1, double axis2) {  
        double area = 3.14159206 * axis1 * axis2;  
        return area;  
    }  
}
```


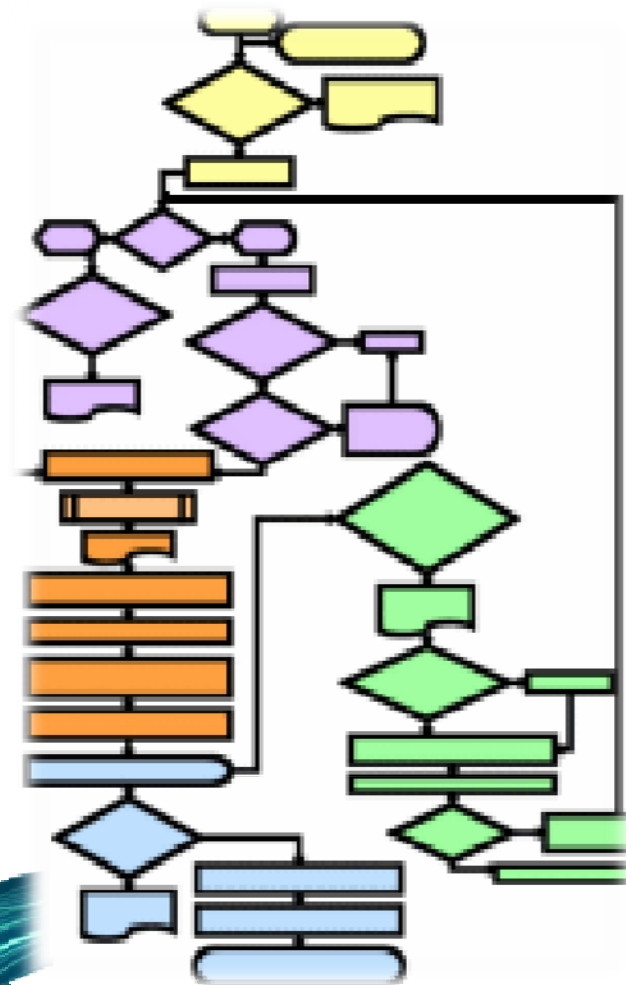
Pretvaranje magičnih brojeva u konstante

```
public class GeometryUtils {
    public static final double PI = 3.14159206;
    public static double calcCircleArea(double radius) {
        double area = PI * radius * radius;
        return area;
    }
    public static double calcCirclePerimeter(double radius) {
        double perimeter = 2 * PI * radius;
        return perimeter;
    }
    public static double calcEllipseArea(
        double axis1, double axis2) {
        double area = PI * axis1 * axis2;
        return area;
    }
}
```


Korišćenje kontrolnih struktura

Ispravno korišćenje uslovnih iskaza i petlji

Korišćenje uslovnih iskaza

- ◆ Uvek koristite `{ i }` za telo uslovnih iskaza, čak i kada je u pitanju samo jedna linija:

```
if (condition) {  
    doSomething();  
}
```


- ◆ Zbog čega izostavljanje zagrada može biti štetno?

```
if (condition)  
    doSomething();  
    doAnotherThing();  
doDifferentThing();
```


- ◆ Ovo je nerazumljiv kod + nerazumljivo formatiranje

Koristite jednostavne uslove

- ◆ Ne koristite složene **if** uslove
 - ◆ Uvek ih možete uprostiti uvođenjem boolean promenljivih ili boolean metoda
 - ◆ Loš primer:

```
if (x > 0 && y > 0 && x < width-1 && y < height-1 &&
    matrix[x, y] == 0 && matrix[x-1, y] == 0 &&
    matrix[x+1, y] == 0 && matrix[x, y-1] == 0 &&
    matrix[x, y+1] == 0 && !visited[x, y]) { ... }
```

- ◆ Složeni boolean iskazi su štetni
- ◆ Kako ćete naći problem ako dobijete **IndexOutOfBoundsException** izuzetak?

Uproстите boolean iskaze

- ◆ Prethodni primer se lako može refaktorisati u samoopisujući kod:

```
boolean inRange =  
    x > 0 && y > 0 && x < width-1 && y < height-1;  
boolean emptyCellAndNeighbours =  
    matrix[x, y] == 0 && matrix[x-1, y] == 0 &&  
    matrix[x+1, y] == 0 && matrix[x, y-1] == 0 &&  
    matrix[x, y+1] == 0;  
if (inRange && emptyCellAndNeighbours && !visited[x, y])
```

- ◆ Sada je kod:
 - ◆ Jednostavan za razumevanje – logika uslova je jasna
 - ◆ Jednostavan za debugovanje - breakpoint može giti unutar **if**

Izbegavajte duboko ugnježdavanje blokova

- ◆ Duboko ugnježdavanje uslovnih iskaza i petlji čini kod nejasnim
 - ◆ Duboko ugnježdavanje \approx 3-4 ili više nivoa ugnježdavanja
 - ◆ Duboko ugnježdani kod je složen i težak za čitanje i razumevanje
 - ◆ Obično možete izvući delove koda u odvojene metode
 - ◆ Ovo pojednostavljuje logiku koda
 - ◆ Korišćenje dobrih imena metode čini kod samodokumentujućim

Primer dubokog ugnježdavanja

```
if (maxElem != Integer.MAX_VALUE) {
    if (arr[i] < arr[i + 1]) {
        if (arr[i + 1] < arr[i + 2]) {
            if (arr[i + 2] < arr[i + 3]) {
                maxElem = arr[i + 3];
            }
            else {
                maxElem = arr[i + 2];
            }
        }
        else {
            if (arr[i + 1] < arr[i + 3]) {
                maxElem = arr[i + 3];
            }
            else {
                maxElem = arr[i + 1];
            }
        }
    }
}
```


(continues on the next slide)

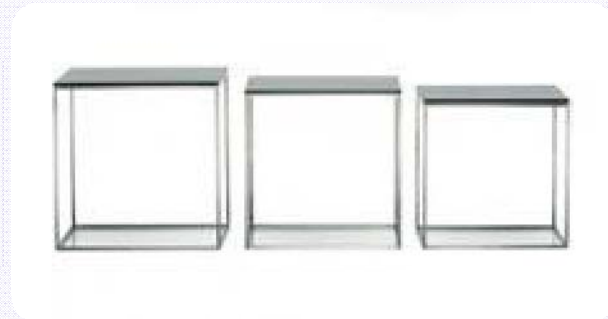
Primer dubokog ugnježdavanja(2)

```
else {
    if (arr[i] < arr[i + 2]) {
        if (arr[i + 2] < arr[i + 3]) {
            maxElem = arr[i + 3];
        }
        else {
            maxElem = arr[i + 2];
        }
    }
    else {
        if (arr[i] < arr[i + 3]) {
            maxElem = arr[i + 3];
        }
        else {
            maxElem = arr[i];
        }
    }
}
}
```


Primer izbegavanja dubokog ugnježdavanja

```
private static int max(int i, int j) {  
    if (i < j) {  
        return j;  
    }  
    else {  
        return i;  
    }  
}
```


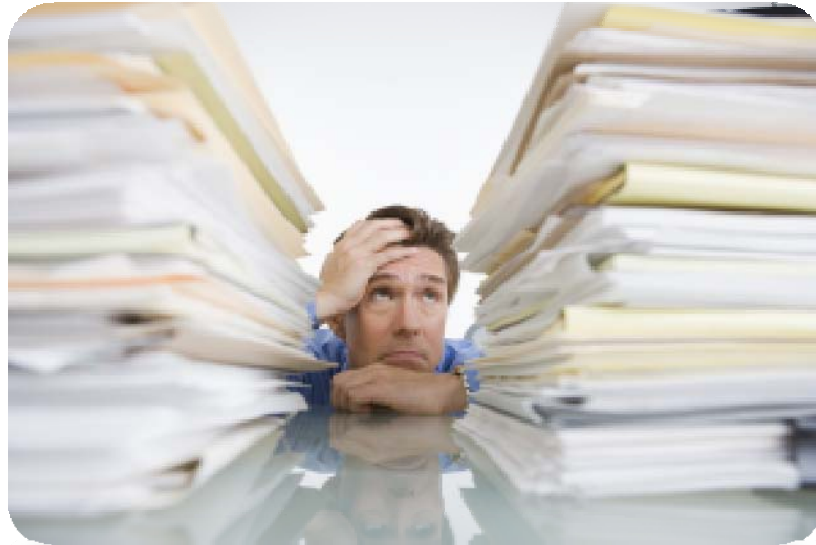
```
private static int max(int i, int j, int k) {  
    if (i < j) {  
        int maxElem = max(j, k);  
        return maxElem;  
    }  
    else {  
        int maxElem = max(i, k);  
        return maxElem;  
    }  
}
```

(continues on the next slide)

Primer izbegavanja dubokog ugnježdavanja

```
private static int findMax(int[] arr, int i) {  
    if (arr[i] < arr[i + 1]) {  
        int maxElem =  
            max(arr[i + 1], arr[i + 2], arr[i + 3]);  
        return maxElem;  
    }  
    else {  
        int maxElem = Max(arr[i], arr[i + 2], arr[i + 3]);  
        return maxElem;  
    }  
}  
  
...  
  
if (maxElem != Integer.MAX_VALUE) {  
    maxElem = FindMax(arr, i);  
}
```


Komentari i dokumentovanje koda

Koncept samo-dokumentovanog koda

Samo-dokumentovani kod

- ◆ **Efikasni komentari ne ponavljaju kod**
 - ◆ Oni ga opisuju na višem nivou i otkrivaju ne tako očigledne detalje
- ◆ **Osnovni principi samo-dokumentujućeg koda**

Najbolja dokumentacija je sam kod.

Napravite kod samo-razumljivim i samo-dokumentujućim, jednostavnim za čitanje i razumevanje.

Ne dokumentujte loš kod, isprogramirajte ponovo!

Primer loših komentara

```
public static List<Integer> findPrimes(int start, int end) {  
    // Create new list of integers  
    List<Integer> primesList = new ArrayList<Integer>();  
    // Perform a loop from start to end  
    for (int num = start; num <= end; num++) {  
        // Declare boolean variable, initially true  
        boolean prime = true;  
        // Perform loop from 2 to sqrt(num)  
        for (int div = 2; div <= Math.sqrt(num); div++) {  
            // Check if div divides num with no remainder  
            if (num % div == 0) {  
                // We found a divider -> the number is not prime  
                prime = false;  
                // Exit from the loop  
                break;  
            }  
            // Continue with the next loop value  
        }  
    }  
}
```


(continues on the next slide)

Primer loših komentara(2)

```
// Check if the number is prime
if (prime) {
    // Add the number to the list of primes
    primesList.add(num);
}
}

// Return the list of primes
return primesList;
}
```


Primer samo-dokumentujućeg koda

```
public static List<Integer> findPrimes(  
    int start, int end) {  
    List<Integer> primesList = new ArrayList<Integer>();  
    for (int num = start; num <= end; num++) {  
        boolean isPrime = isPrime(num);  
        if (isPrime) {  
            primesList.add(num);  
        }  
    }  
    return primesList;  
}
```


Dobrom kodu nisu potrebni komentari. On je samo-objašnjavajući.

(continues on the next slide)

Primer samo-dokumentujućeg koda(2)

```
private static boolean isPrime(int num) {  
    boolean isPrime = true;  
    int maxDivider = (int) Math.sqrt(num);  
    for (int div = 2; div <= maxDivider; div++) {  
        if (num % div == 0) {  
            // Found a divider -> the number is not prime  
            isPrime = false;  
            break;  
        }  
    }  
    return isPrime;  
}
```


Ovaj komentar objašnjava ne tako očigledan detalj. On ne ponavlja kod.

Dobre metode imaju dobra imena i lako ih je pročitati i razumeti.